

Biharnagybajom Községi Önkormányzat

Gazdasági Programja

2019 - 2024

BEVEZETŐ

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ában foglaltak értelmében a képviselő-testületnek hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben kell rögzítenie, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat a felelős. A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el.

A gazdasági program a képviselő-testület megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szólhat. A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével – a kistérségi területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve – az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

A gazdasági program tartalmazza különösen:

- a fejlesztési elképzeléseket, a településfejlesztési politika célkitűzéseit,
- a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését,
- az adópolitika célkitűzéseit,
- az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat.

Az önkormányzat gazdasági programjában foglaltak megvalósítása az éves költségvetések elfogadásán, illetve végrehajtásán keresztül realizálódik. Az évek költségvetései részletesen tartalmazzák az ellátandó működési feladatokat, a fejlesztési, beruházási célokat, a megvalósításra kerülő fejlesztéseket, mindezek pénzügyi feltételrendszerét a mindenkori pénzügyi szabályozás, illetve a költségvetési lehetőségek függvényében.

A program alapkérdése, hogy egy meglévő adottságok mellett a tervezhető pénzügyi kondíciók figyelembevételével, hogyan lehet megfelelni a Biharnagybajom község létét alapvetően meghatározó feladatoknak. Mindezt figyelembe véve megállapítható, hogy Biharnagybajom Község Önkormányzatának Gazdasági Programja nem takarékosági terv, hanem a község feladat centrikus működtetésének és fejlesztésének stratégiai terve. Program, melynek célja, hogy Biharnagybajom fejlődésének üteme fenntartható, életének komfortja biztosítható és javítható legyen.

A Gazdasági Program a működésre és fejlesztésre fordítható források arányának kiegyensúlyozott, fejlesztés-orientált alakítására törekszik. Előnyben részesíti azokat a programokat, amelyek a település fenntartható fejlődését segítik elő, ugyanakkor prioritásnak tekinti a kötelező önkormányzati feladatok teljesítését, a jogkövető magatartást, ezért elsőbbséget biztosít a törvény által előírt kötelezettségek teljesítését szolgáló programoknak.

I. HELYZETKÉP

ÁLTALÁNOS ADATOK

Biharnagybajom község Hajdú-Bihar megye délnyugati részében, a Nagy-Sárrét szívében, a megyeszékhelytől 60 kilométerre található. A település mind közúton, mind vasúton megközelíthető: közúton a 42-es főúttól, Püspökladánytól (a 4212. számú másodrendű úton haladva) 16 kilométer, Berettyóújfalutól (a 4213. számú másodrendű úton haladva) 25 kilométer távolságban érhető el. Vasútállomása a Püspökladány-Szeghalom mellékvonalon helyezkedik el. Püspökladánytól vasúti úton 23 kilométerre, Szeghalomtól 24 kilométerre található,

- területe: 6135 ha
 ebből belterület: 275 ha
- lakosság száma: 2751 fő (2020. jan. 01 adat)
- ingatlanok száma: 1107 db

INFRASTRUKTURÁLIS ELLÁTOTTSÁG

A település infrastrukturális ellátottsága alapvetően teljesnek tekinthető, bár a meglévő hálózatok egy része felújításra szorul. A 26 km hosszú belterületi úthálózathoz 13,7 km rendelkezik szilárd burkolattal, míg a külterületi utak esetében 133 km hosszú útból 25,4 km kiépített. A szilárd burkolattal rendelkező utak jó része is kisebb-nagyobb felületen kátyús, felújításra szorul.

Az ivóvízhálózattal való lefedettség 100 %-os, a 2015-ben befejezett térségi ivóvízminőség javító program eredményeként a víz minősége megfelel a jogszabályi előírásoknak. A hálózat azonban elavult, cseréje lenne indokolt. 2016-ra készült el Sárrétudvarival közös beruházásban a szennyvízcsatorna hálózat mely kiépítettsége 80 %-os.

A lakóingatlanok földgázzal való ellátottsága szintén nem teljes körű, a Béke-telepen, illetve jellemzően a zugokban nincs kiépítve gázvezeték hálózat. (Itt azonban meg kell említeni, hogy a kormány 2017 évi intézkedése kapcsán, mely alapján „ingyenessé” váltak a közműcsatlakozások, a gázbekötéseknél a szolgáltató 250 méterig a közcélú vezeték is ellenérték nélkül építi ki.)

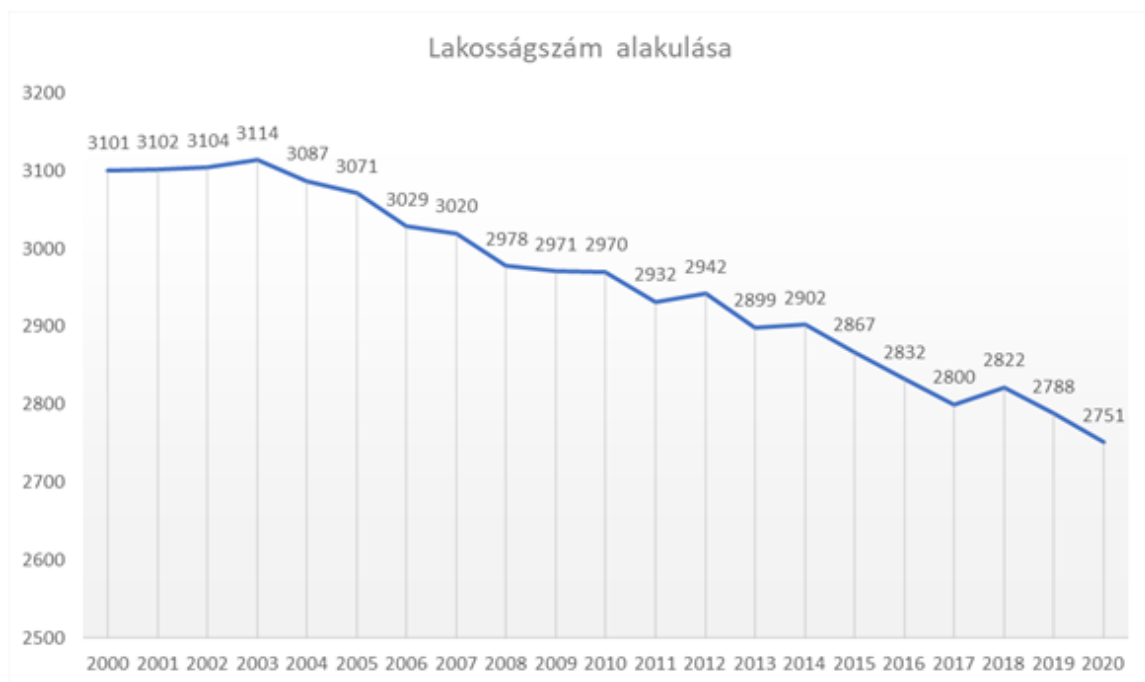
A belterületi csapadékvíz-elvezetés megfelelőnek mondható, azonban az érvényes vízjogi üzemeltetési engedély alapján még vannak kiépítésre váró szakaszok, a külterületi csapadékvíz-elvezető rendszer fejlesztésre szorul.

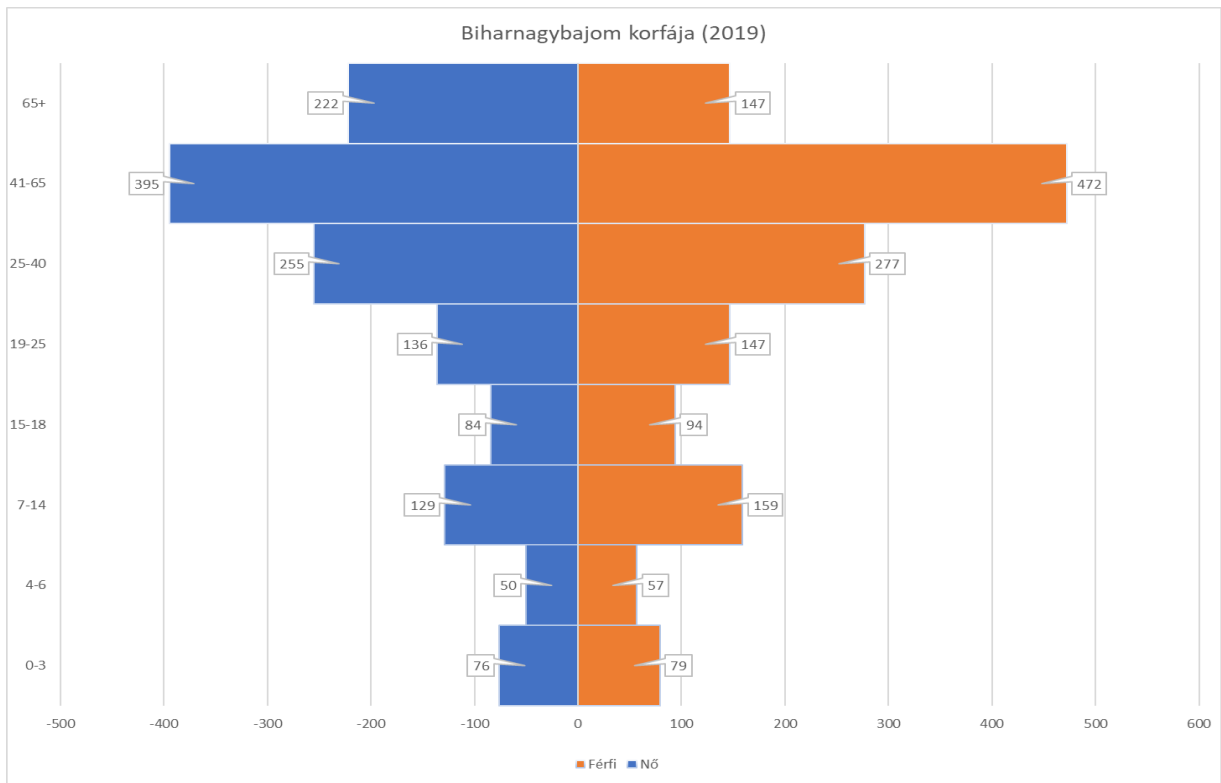
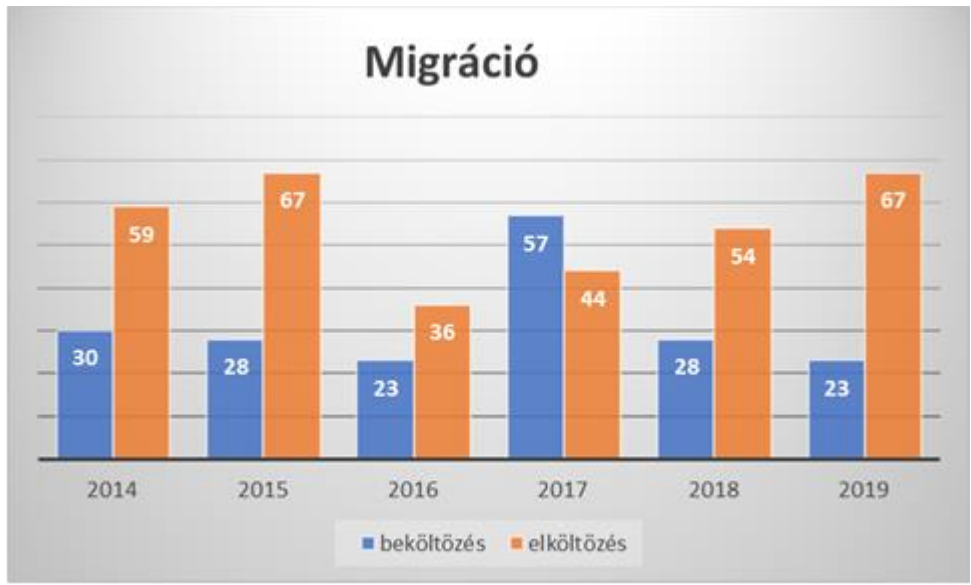
2020-ban fejeződik be a közvilágítás korszerűsítési beruházásunk, mely következtében korszerű LED-es technológiájú lámpatestek kerülnek felszerelésre, valamint folyamatban van a Szupergyors Internet Program keretén belül a távközlési optikai hálózat kiépítése is.

DEMOGRÁFIA

Biharnagybajom lakosság száma 2020. január 01-én 2751 fő.

Biharnagybajom demográfiai adatait vizsgálva megállapítható, hogy továbbra sem állt meg a település lakosság számának a csökkenése, 20 év alatt 350 fővel lakunk kevesebben a településen, ami több mint 10 %. A lakosság szám csökkenése részben az országos tendenciának tudható be, miszerint kevesebb a születések száma, mint a halálozásoké. A természetes fogyás mellett azonban az elmúlt öt évet megvizsgálva az is megállapítható, hogy jóval többen költöztek el, mint amennyien be.

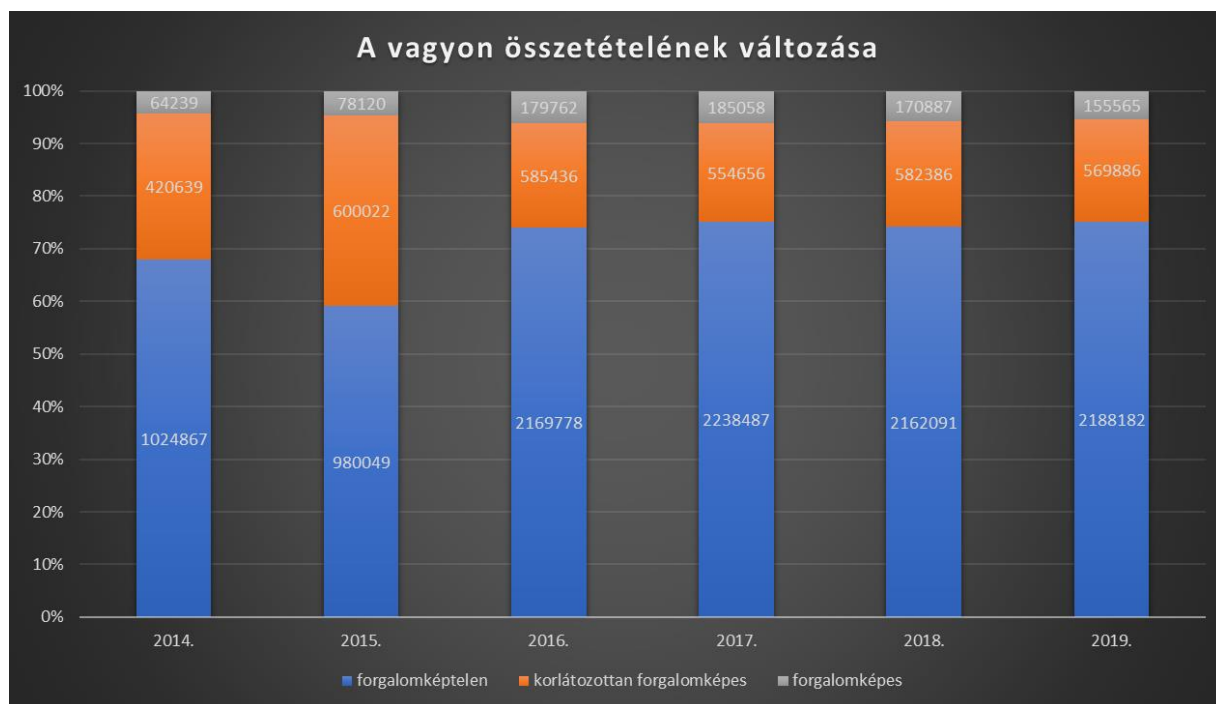
AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDASÁGI HELYZETE

VAGYONI HELYZET

Az Önkormányzat vagyona a 2019. évi zárómérleg alapján nettó 2.913.633 eFt.

Biharnagybajom Község Önkormányzatának vagyona (nettó értékben) eFt-ban						
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
forgalomképtelen	1.024.867	980.049	2.169.778	2.238.487	2.162.091	2.188.182
korlátozottan forgalomképes	420.639	600.022	585.436	554.656	582.386	569.886
forgalomképes	64.239	78.120	179.762	185.058	170.887	155.565
összesen	1.509.745	1.658.191	2.934.976	2.978.201	2.915.364	2.913.633

A táblázatból megállapítható, hogy az önkormányzati vagyon az elmúlt öt év alatt szinte duplájára növekedett, melyet leginkább a településen megvalósított szennyvízberuházás eredményezett. A 2016 óta megfigyelhető vagyonsökkenést az okozza, hogy a vagyon után elszámolt értékcsökkenési leírás összege -melyet a szennyvízvagyon jelentősen megnövelt- nem volt arányban a megvalósult beruházások értékével.

PÉNZÜGYI HELYZET

A helyi önkormányzatok központi költségvetési támogatási rendszere a 2013-ban bevezetett feladatalapú támogatási rendszerben történik. Az elmúlt öt évben Önkormányzatunk pénzügyi helyzetét pozitív és negatív folyamatok egyaránt befolyásolták, azonban a megváltozott finanszírozási feltételek mellett is sikerült a feladatellátást megfelelő színvonalon biztosítanunk. Az önkormányzati gazdálkodás a szigorú és racionális gazdálkodás eredményeként összességében stabil és eredményes volt, azonban komoly probléma, hogy a feladatfinanszírozás továbbra sem fedezi a teljes mértékben a kötelező feladatellátást, így nagy mértékben szükség van a saját bevételek működésbe vonására.

Az Önkormányzat 2019. december 31-i pénzkészlete: 111.707 ezer Ft.

Az Önkormányzat pénzügyi, likviditási helyzetét az elmúlt öt évben az alábbiak jellemezték:

- Működési hitel felvételére nem került sor.
- Fejlesztési hitel felvételére nem került sor.
- A pénzügyi egyensúly, a folyamatos likviditás biztosítva volt.

Az Önkormányzatnak a működőképessége fenntartásához három évben külön állami támogatást (REKI) kellett igénybe vennie, melynek nagysága az önkormányzati támogatások átalakítása után nagy mértékben csökkent, illetve a támogatás igénylésének feltételei jelentősen megszigorodtak

REKI (eFt-ban)	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019
	0	5.000	4.039	2.873	0	0

A költségvetés főbb szerkezete

Megnevezés	A kiadások összege 2014 – 2019. között eFt-ban					
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019
személyi jellegű kiadások	266.286	248.314	287.540	288.049	285.778	293.290
munkaadókat terhelő járulékok	54.784	49.954	57.688	47.994	44.917	44.918
dologi jellegű kiadások	168.653	134.079	136.342	150.458	174.828	178.353
ellátottak pénzbeli juttatásai	74.844	38.374	17.332	18.032	17.488	13.245
egyéb működési célú kiadások	5.108	5.498	8.442	7.878	6.698	19.945
<i>működési kiadások összesen</i>	569.675	476.219	507.344	512.411	529.709	549.751
beruházások	24.666	37.223	53.268	44.162	48.869	53.882
felújítások	159.095	46.063	14.527	16.251	75.419	187.421
egyéb felhalmozási célú kiadások	44.032	118.517	2.235	1.823	0	0
<i>felhalmozási kiadások összesen</i>	227.793	201.803	70.030	62.236	124.288	241.303

Megnevezés	A bevételek összege 2014 – 2019. között eFt-ban					
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
működési célú támogatások belülről	449.063	405.590	432.868	442.643	450.224	431.793
-ebből önkormányzatok működési támogatásai	253.249	223.895	212.988	236.458	237.092	229.325
-egyéb működési célú támogatások	195.814	181.695	219.880	206.186	213.132	202.468
felhalmozási célú támogatások belülről	200.231	244.414	81.752	57.357	91.603	204.734
közhatalmi bevételek	45.947	47.066	34.985	41.041	56.023	50.460
-ebből felhalmozási célú (kommunális adó)	2.578	2.634	2.511	2.669	2.530	3.015
működési bevételek	41.874	32.870	35.844	47.366	51.090	54.997
felhalmozási bevételek	777	36	5.232	7.096	583	967
működési célú átvett pénzeszközök	617	1.964	506	1.092	468	1.901
felhalmozási célú átvett pénzeszközök	1.707	2.099	252	616	138	4.475
költségvetési bevételek	740.216	734.039	591.439	597.211	650.129	749.327
finanszírozási bevételek	113.002	63.271	121.015	136.077	158.290	154.944
-ebből pénzmaradvány	106.904	56.141	113.188	127.950	150.815	146.294
-ebből megelőlegezés	6.098	7.130	7.827	8.127	7.475	8.650
bevételek összesen	853.218	797.310	712.454	733.288	808.419	904.271

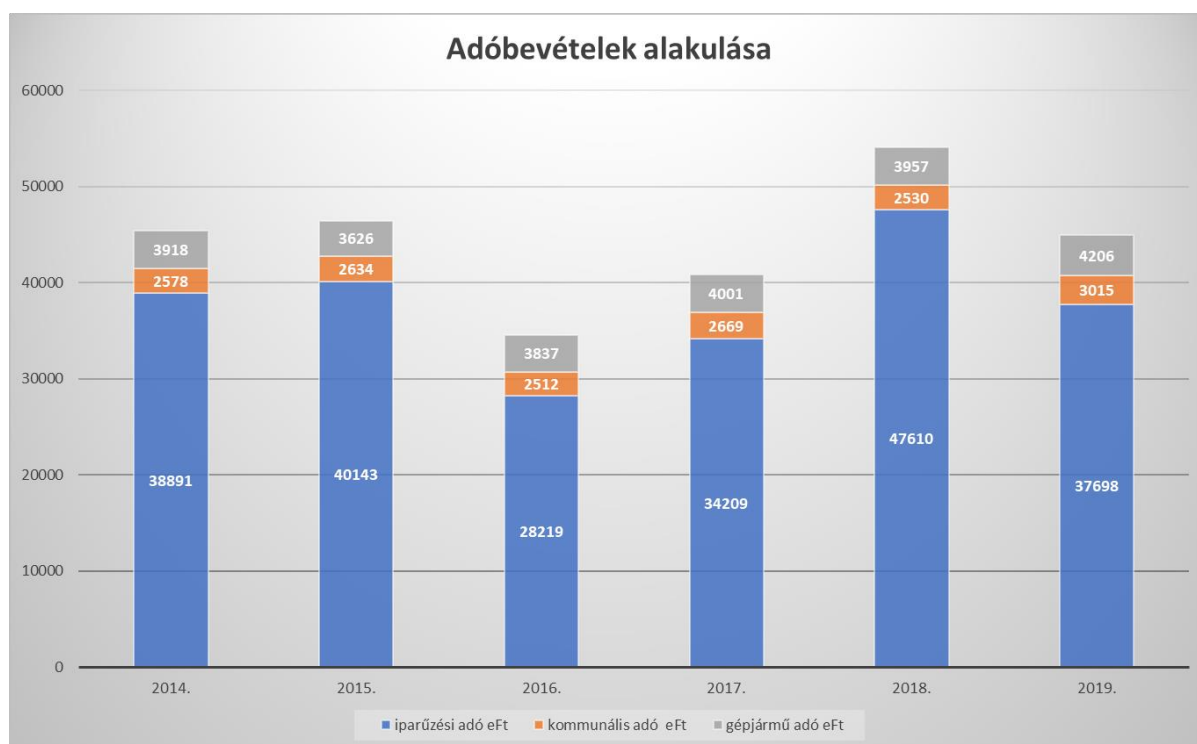
Egyenleg alakulása eFt-ban						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kiadás összesen	797.468	684.120	584.504	582.474	662.124	798.529
Bevétel összesen	853.218	797.310	712.454	733.288	808.419	904.271
Egyenleg	55.750	113.190	127.950	150.814	146.295	105.742

ADÓBEVÉTELEK

Az önkormányzat területén a helyi adók közül az iparüzési adó és a kommunális adó került bevezetésre. Átengedett központi adóként az önkormányzat forrásait bővítik a gépjárműadó bevételek, melyek esetében helyi adóigazgatási szinten történik az adó kivetése, nyilvántartása és beszedése.

A kommunális adó mértéke településünkön 2005. január 01-től változatlan, azaz 2500 Ft/év/ingatlan. Az elmúlt ciklus alatt szintén változatlan maradt az iparüzési adó mértéke is 1,7 %.

Az egyes adónemekből származó bevételeink						
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
iparüzési adó eFt	38.891	40.143	28.219	34.209	47.610	37.698
kommunális adó eFt	2.578	2.634	2.512	2.669	2.530	3.015
gépjárműadó eFt	3.918	3.626	3.837	4.001	3.957	4.206
összesen eFt	45.387	46.403	34.568	40.879	54.097	44.919

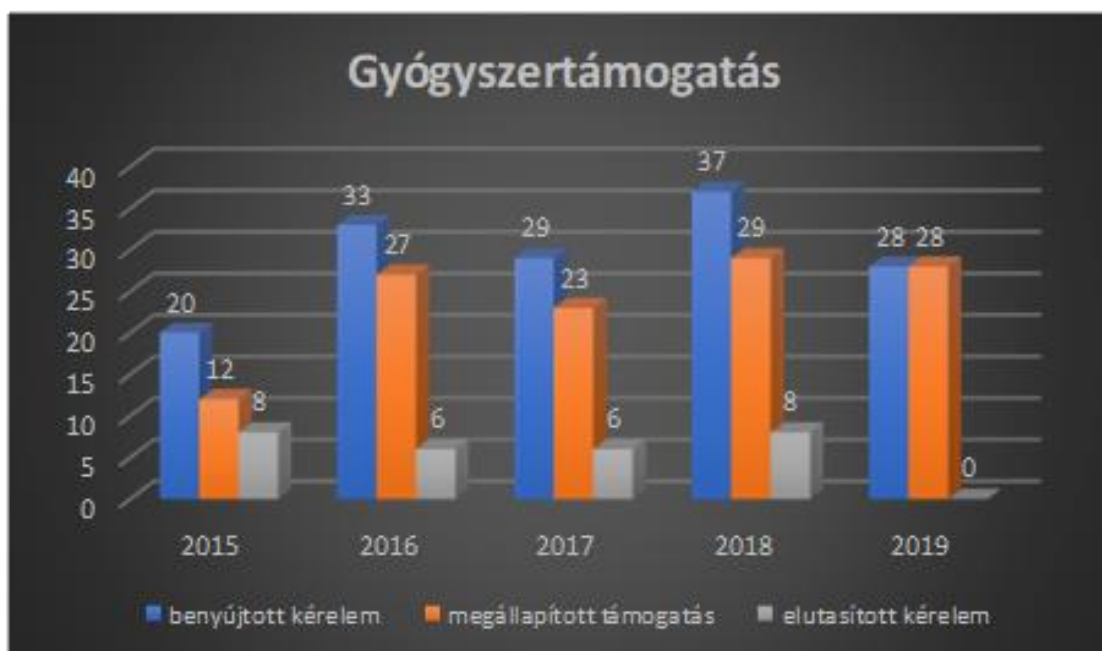
A TELEPÜLÉSEN ÉLŐK SZOCIÁLIS HELYZETE

A családok szociális helyzetén próbál javítani az önkormányzat által biztosítható ellátások egyre bővülő köre, ami a költségvetésben is jelentős tételt képez, azonban a lakosság egy rétege évek óta folyamatosan rászoruló, akik hosszú idő óta nem képesek maguk körül olyan körülményeket teremteni, ami megalapozhatná az elsődleges munkaerőpiacon a munkavállalásukat és egy biztonságos egzisztencia megteremtését. Ezekben a családokban általában halmozottan jelentkeznek a problémák, mert ezek jó része összefügg egymással, egyik hozza a másikat. A támogatási lehetőségek korlátozottsága miatt nehéz ezen családok esetében látható javulást elérni, hiszen a hátrányos helyzetben élők problémáinak gyökere az anyagi helyzettel összefüggő nehézségekből ered. Az önkormányzat által biztosított támogatások ezt a mélyen gyökerező problémát teljesen megoldani azonban nem hivatottak és nem is képesek. A családokban hirtelen jelentkező, akut problémák esetében azonban a pénzügyi és természetbeni ellátások különböző formái nagy segítséget jelentenek. A pénzügyi és természetbeni ellátást a rászoruló családok aktívan igénybe veszik, tudnak az önkormányzat által biztosított ellátások lehetőségéről.

A pénzügyi és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. évben jelentősen átalakult. Az átalakítás fő elemei:

- Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek.
- egységesedtek a segélyezéssel kapcsolatos hatáskörök
- módosult a szociális törvény alapján kötelezően biztosítandó ellátások köre,
- bővült az önkormányzatok mozgástere az általuk nyújtott ellátások meghatározásában
- átalakult a finanszírozás.

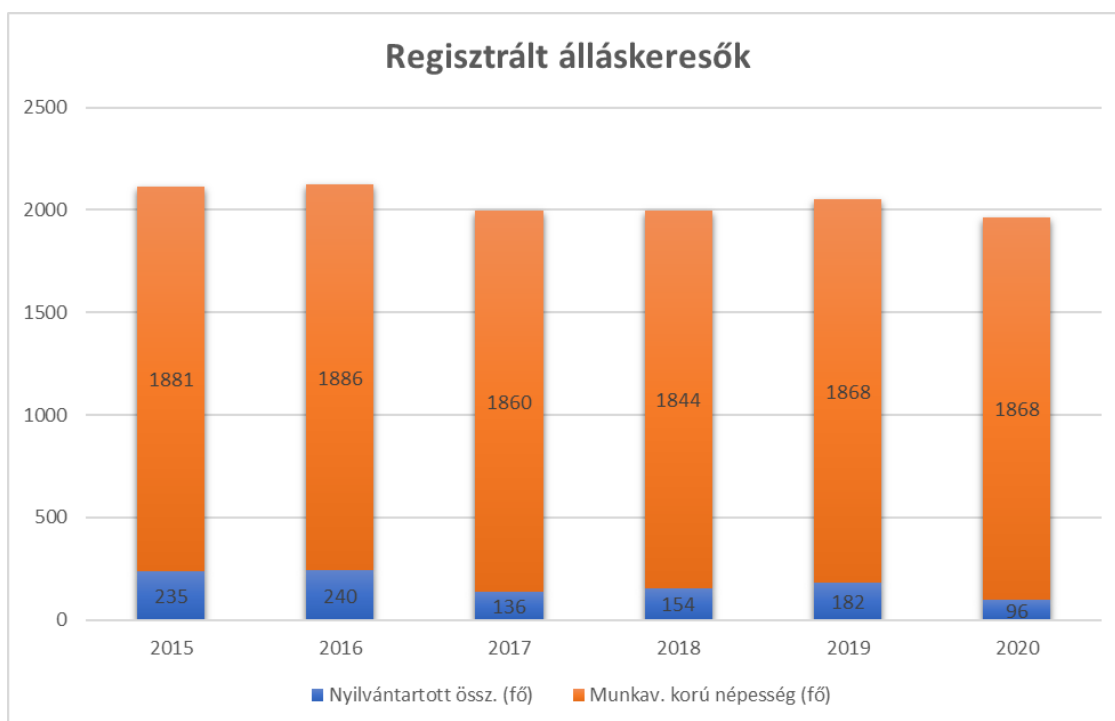
Ennek értelmében a képviselő-testületnek rendeletet kellett alkotnia a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól, mely módosításaként következő évben új ellátási formaként bevezetésre került az iskolakezdési támogatás, illetve az igénybevétel folyamatos nyomon követése következtében több alkalommal módosításra kerültek az igénybevétel lehetőségei, illetve a támogatások mértéke.

Az önkormányzat a kötelező feladatok biztosítása mellett minden külső lehetőséget megragad a rászoruló családok megsegítésére (szociális célú tűzifa juttatás, szünidei étkeztetés biztosítása, iskolakezdési támogatás, bursa hungarica támogatás odaítélése, étkezési térítési díjkedvezmény kiterjesztése, rendkívüli települési támogatás biztosítása, közfoglalkoztatás kiterjesztése stb.).

Az elmúlt 5 év viszonylatában jelentős mértékű javulás figyelhető meg a település foglalkoztatottságát illetően, ami a közfoglalkoztatottak számának csökkenésében is visszaköszön.

A nyilvántartott álláskeresők száma					
	Nyilvántartott össz. (fő)	Folyamatos nyilvántarto tt (hosszabb mint 365 nap)	Munkav. korú népesség (fő)	Relatív mutató (%)	Arányszám
2015	235	59	1881	12,49	2,09
2016	240	65	1886	12,86	2,46
2017	136	34	1860	7,31	1,73
2018	154	25	1844	8,35	2,11
2019	182	38	1868	9,74	2,57
2020	96	42	1868	5,14	1,38

Szeretném felhívni a figyelmet, hogy jelen összefoglaló még a veszélyhelyzet előtti időszakról ad tájékoztatást, hisz jelen helyzetben még nem ismert, hogy a koronavírus gazdasági hatásai milyen mértékben alakítja át a rászorulókat körét, illetve a munkaerőpiacot.

FEJLESZTÉSEK 2014 ÉS 2019 KÖZÖTT

1. A KEOP1.2.0/09-2011 a „Biharnagybajom és Sárrétudvari szennyvízkezelése” című KEOP-1.2.0/09-11-2013-0003 azonosító számú pályázat - megvalósítási szakasz

A projekt célja: korszerű, a jelenlegi szabályoknak és környezetvédelmi előírásoknak megfelelő szennyvízcsatorna hálózat kiépítése Biharnagybajom és Sárrétudvari településeken, közös szennyvíztisztító telep kiépítése Biharnagybajom külterületén, szennyvíztisztító telephez vezető bekötő út építése, 1 db MANITOU munkagép beszerzése a lakosság életkörülményeinek és a környezeti fenntarthatóság feltételeinek javítása érdekében.

Az elfogadott elszámolható összköltség: 2.900.000.000,- Ft

Az elfogadott támogatási intenzitás: 94,634883%.

Szükséges saját forrás: 155.588.393,- Ft, melyre BM Önerő Alap támogatási kérelmet nyújtottunk be és 100%-ban megnyertük.

A tényleges költségek alakulása: 2.425.328.957; Ft; támogatás 2.295.207.221,- Ft és a saját forrás BM önerőből finanszírozott 130.121.736,- Ft.

2. Adóssághkonszolidációban nem részesült települési önkormányzatok fejlesztéseinek támogatása (2015. évi keretből)

Önkormányzatunk 44 millió forint vissza nem térítendő támogatást nyert az adóssághkonszolidációban részt nem vett települési önkormányzatok 2015. évi fejlesztési támogatására benyújtott pályázati keretéből, 100%-os támogatás intenzitással. A támogatást a

Ravatalozó épületének és fakerítésének felújítására, valamint a Zrínyi út burkolatlan szakaszának és a Gyalogér út egy részének utépítésére került felhasználásra.

3. *Művelődési Ház felújítása és közösségi tér kialakítása az adóssághozkondícióban nem részesült települési önkormányzatok fejlesztéseinek támogatása (2016. évi keretből)*

Ebből a pályázati forrásból 44 millió forint vissza nem térítendő támogatást nyertünk, melyet a Művelődési Ház felújítására, fűtőkorszerűsítésére, napelemek elhelyezésére, a Polgármesteri Hivatal tanácskozó termében és a Konyha Ebédlő helyiségében klímaberendezések felszerelésére fordítottunk. A pályázatból a közösségi élet előmozdítását szolgáló terasz került kialakításra kemence építésével a Sportöltözőnél.

Eszközbeszerzés keretén belül 250 db konferencia széket és 40 db sörpadot vásároltunk a Művelődési Ház fejlesztéséhez.

4. *Önkormányzati étkeztetési fejlesztések támogatása (Nemzetgazdasági Minisztérium által nyújtott támogatás)*

E jogcímen 17.890 eFt támogatást nyertünk, a támogatási intenzitás 95% volt, saját forrás összege:941.581,-Ft. A pályázatból a Konyhán hűtőkamra került kialakításra és klímaberendezés került felszerelésre, valamint kombipárolót szereztünk be. Az Ebédlő új taposóval lett leburkolva, akadálymentesített mosdó, bejárat és parkoló került kialakításra. Eszközbeszerzés keretén belül 40 db ebédlő asztalt és 160 db ebédlőszéket vásároltunk. A hűtőkamra, a klímák, az új kombipároló beüzemelése jelentős mértékben megnövelte az épület elektromos hálózatának leterheltségét, ezért elektromoshálózat fejlesztést kellett megvalósítani, melynek 3.556 e Ft költségét az önkormányzat saját forrásból biztosította.

5. *Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása*

A fejlesztés eredményeképp megvalósult:

Sportpálya felújítása: - kislépcsős pálya és kondipark kialakítása

- aszfalt burkolatú pálya felfestése kosárlabda pályának, labdafogóháló csere;
- 400 méteres futópálya felújítása
- bejárat rész, rámpa, mozgáskorlátozott nézőhely kialakítása

Sportöltöző felújítása: - nyílászáró csere és fűtőkorszerűsítés.

A pályázati támogatás 95%-os támogatási intenzitású volt, 20.000.000,- Ft, melyhez a Képviselő-testület 3.529 eFt saját forrást biztosított a pályázat benyújtásakor. A kivitelező árajánlata jelentősen meghaladta a pályázatban betervezett költségeket, ezért 6.185e Ft saját forrással ki kellett egészíteni.

6. *Külterületi helyi közutak fejlesztése, önkormányzati utak kezeléséhez, állapotjavításához, karbantartásához szükséges erő- és munkagépek beszerzése tárgyú VP6-7.2.1-7.4.1.2-16 kódszámú pályázat .*

A pályázat keretében a 093 és a 086 hrsz-ú mezőgazdasági földút (Szárító üzem mögött) mechanikai stabilizációjára és a 097 hrsz-ú úton kialakítandó 25 méteres sárrázó kialakítására, valamint a 0288 és a 0307/2 hrsz-ú mezőgazdasági aszfalt út (Porosközi út) felújítására került

sor. A pályázati keretből 1 db vontatott grédert és 1db függesztett mélyásó kotrót is beszereztünk. A projekt összköltsége 115.658e Ft, ebből pályázati támogatás 109 millió Ft. A pályázat 95%-os támogatási intenzitású, a saját forrás 6.658 e Ft.

7. A „kis Tornaterem” felújítása

31.115.000,- Ft támogatást nyert EFOP pályázati keretből, a berettyóújfalui tankerületi központ, a felújítás 2018-ban készült el.

8. „A biharnagybajomi régi Emeletes Iskola (AGORA) épületének energetikai korszerűsítése” tárgyú TOP-3.2.1-15-HB1-2016-00001 kódszámú pályázat

Az elnyert támogatás összege 62.384 e Ft. A támogatási intenzitás 100%. A támogatásból megvalósult: homlokzati hőszigetelés, padlásfödém szigetelés, nyílászáró csere, fűtéskorszerűsítés, napelem rendszer kiépítése.

FOLYAMATBAN LEVŐ BERUHÁZÁSOK

1. „Piacsarnok kialakítása Biharnagybajom településen” tárgyú TOP-1.1.3-15-HB1-2016-00006 kódszámú pályázat

Az elnyert támogatás összege 52.991 e Ft, melyhez a Képviselő-testület 956 e Ft saját forrást biztosított a pályázat benyújtásakor. A kivitelezésre lebonyolított közbeszerzési eljárás során beérkezett legalacsonyabb összegű árajánlat 5.156 e Ft saját forrással történő kiegészítést igényel. A támogatásból a Rákóczi u. 2. sz. alatti ingatlanon helyi piacot alakítunk ki.

2. „Egészségház kialakítása” tárgyú TOP-4.1.1-15-HB1-2016-00005 kódszámú pályázat

Az elnyert támogatás összege 80 millió forint + 11.850 eFt többlettámogatás. Saját forrás összege: 2.520 eFt. Pályázat célja: a Kossuth út 3/C. szám alatti ingatlanon integrált (2 orvosi körzet, védőnői ellátás, fogorvosi ellátás, iskola egészségügy) egészségügyi központot kialakítása épületbővítéssel, épületenergetikai fejlesztéssel.

3. „Napsugár Biztos Kezdet Gyerekház létrehozása” tárgyú EFOP-1.4.3-16-2017-00014 azonosító számú pályázat

A projekt összköltsége bruttó 40 millió Ft, a támogatási intenzitás 100%. A pályázat 2018. 03. 01-től indult és 2022.02.28-ig, összesen 4 évig támogatott a pályázatból. A program hosszú távú célkitűzése olyan gyerek- és családbarát szolgáltatási környezet kialakítása országos szinten, amely a szülők partneri bevonása és aktív részvétele mellett koragyermekkorban egyenlő esélyt biztosít a veleszületett képességek kibontakozásához, a minél korábbi - lehetőleg 3 éves kortól - óvodai részvételhez és a sikeres iskolakezdéshez.

4. EFOP-2.1.2-16-2018-00116 azonosítószámú „Gyerekesély programok infrastrukturális háttere” tárgyú pályázat

A pályázat célja: a Biztos Kezdet Gyerekház működtetéséhez szükséges infrastrukturális feltétel megteremtése. A Gyerekház a Biharnagybajom Rákóczi u. 17. szám alatti ingatlanon

került kialakításra. Itt 2 db szolgálati lakás található, egyike jelenleg ideiglenes helyszínként funkcionál. A végleges helyszín kialakításához (ugyanezen az ingatlanon) mindkét szolgálati lakás és a mellette lévő iskolai tanterem is átalakításra kerül. Az ideiglenes helyszínen kialakított kert és játszóudvar a végleges helyszínen is tovább funkcionál. A pályázat összege 15 millió Ft, (100%-os támogatási intenzitás). A pályázatot 2020.12. 31-ig kell megvalósítani.

ELBÍRÁLÁSRA VÁRÓ PÁLYÁZAT

1. Játszótér létesítése (LEADER, VP6-19.2.1 .-11-3-17 KÓDSZÁMÚ FELHÍVÁS)

Benyújtás: 2018.03.27.

Projekt rövid összefoglalója: Játszótér építési munkálatainak elvégzése, valamint játékok telepítésének előkészítése majd telepítése.

Igényelt támogatás (Ft): 5 000 000

Saját forrás (Ft): 1 867 017

Projekt teljes költsége (Ft): 6 867 017

(Még nincs döntés.)

II. GAZDASÁGI PROGRAM

1. A településfejlesztési politika célkitűzése

A gazdasági program fő célja, hogy a falu fejlődjön. Ebből kifolyólag a helyi fejlesztések fontos feladata, hogy az infrastruktúra és a humán erőforrások fejlesztésével a befektetők számára kedvező környezetet teremtsen, s mindemellett a belső piaci igények kielégítését célzó helyi vállalkozások fejlesztését is elősegítse. Továbbá alapvető cél, hogy hosszabb távon a településen élők életminősége jelentősen javuljon, s ezáltal nyugodt, biztonságos lakóhelye legyen mindazoknak, akik itt élnek, vagy itt kívánnak letelepedni, családot alapítani.

1.1 Stratégiai irányok, célok

- A településfejlesztés során azokat a fejlesztéseket, programokat kell előtérbe helyezni:
 - melyekhez kapcsolódva gazdasági számítások igazolják azt, hogy a fejlesztés eredményeként az önkormányzat tartósan (legalább 10 éven keresztül) a korábbi éveknél magasabb bevétellel, illetve alacsonyabb kiadással számolhat, és/vagy melyek hosszú távon a település élhetőbbé válását szolgálják,
 - melyek hozzájárulnak munkahely teremtési feltételek kedvező alakulásához,
 - melyek kedvezően befolyásolják a településnek a környező településekhez viszonyított súlyát, jelentőségét,
 - amelyek széles körben számíthatnak a lakosság, valamint az egyéb érintettek közvetlen és közvetett erkölcsi és anyagi támogatottságára
 - amelyek, segítik a képzett fiatalok helyben maradását, a megszerzett tudás helyben való hasznosulását, valamint az ebben rejlő lehetőségek kiaknázását
- A környezet adta lehetőségek kihasználása, igényes, vonzó lakókörnyezet, illetve településkép kialakítása, a természeti és épített környezet környezettudatos fejlesztése
- A településen élők kohéziójának az erősítése, ifjúság-, idős-, civil-, kultúrabarát alprogramok kidolgozásával a lakosság legszélesebb körének aktivizálása;
- Vállalkozó önkormányzat

1.2. A településfejlesztés széles nyilvánossága

A településfejlesztésben fontos feladat, hogy az a település számára ismert módon, a széles nyilvánosság biztosítása mellett történjen, mivel ez a biztosítéka annak, hogy az elméleti fejlesztési tervek közül azok valósuljanak meg, melyek tényleg a település jövőjét, hosszú távú fejlődését, fejlesztését szolgálják. A településen a nyilvánosság tájékoztatására kiemelt ügyekben lakossági fórumot szervezünk, illetve folyamatosan tájékoztatunk a helyi médiákon (hírlevél, helyi TV, honlap) keresztül.

2. A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése

Az önkormányzatok feladatát a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény tételesen felsorolja, itt azonban nem szerepel a munkahelyteremtéssel kapcsolatos feladat. Ettől függetlenül a gyakorlat azt mutatja, hogy az önkormányzatoknak e

téren is ki kell vennie a részét, elsősorban a feltételek és a környezet vállalkozóbarát szabályozásával.

Cél: minden lehetséges megoldás felkutatása a munkanélküliség csökkentésére, ennek érdekében

A helyi gazdaságfejlesztés önkormányzati eszközrendszere:

1. Települési infrastruktúra komplex fejlesztése, fenntartása. (Legfontosabb az utak fejlesztése)
2. Helyi adópolitika összehangolása, a települési közérdekek és a gazdasági élet szereplőinek érdekei mentén. (Adórendelet felülvizsgálata)
3. Önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok hasznosítási lehetőségeinek megteremtése. Ingatlanok értékesítése vagy adott esetben hosszú távú bérleményként történő üzemeltetése a munkahelyteremtés érdekében. (zártkertek, termálvíz, üzlethelyiségek kialakítása stb.)
4. Új vállalkozások letelepedésének támogatása, segítése. Segíteni kell a vállalkozóvá válást Helyi kisvállalkozók igényeinek a megismerése, illetve segítése a pályázatokon való részvételben.
5. Közmunkaprogram (Bajomi portéka)-ra épülő Nonprofit kft. alakítása.
6. Idegenforgalom/Az idegenforgalommal kapcsolatos fejlesztési elképzelések megvalósítása:
 - Az utóbbi időben még inkább felerősödtek azok a hangok, amely szükségszerűnek látják egy helytörténeti kiállító tér, épület kialakítását.
 - Szűcs Sándor szellemi hagyatékát feldolgozó park, játszókert stb. kialakítása,
 - Ösztönözni kell a lakosságot a vendégek fogadásához elengedhetetlen szálláshelyek és étkezési lehetőségek kialakítására.
 - A testvértelepülési kapcsolatok elmélyítése, újak kialakítása érdekében ifjúsági szálláshelyet kell kialakítani.

3. Az adópolitika célkitűzései

Az önkormányzat gazdálkodásában fontos szerepet játszik a helyi adóztatás rendszere. A helyi adóztatás, a helyi adópolitika kialakítása az Önkormányzat gazdasági önállóságának egyik eszköze, melynek célja, hogy a helyi adók az önkormányzat folyamatos, állandó, stabilan előre tervezhető bevételi forrásait megteremtse. A helyi adóbevételek szerepe – különös tekintettel az iparüzési adóra – az elmúlt időszakban fokozatosan felértékelődött, mivel az önkormányzati saját bevételek legnagyobb részét ez biztosítja.

A helyi adók esetében az adóztatást úgy kell kialakítani, hogy az egy meghatározott stabilitás, állandóság mellett folyamatosan az önkormányzat biztos bevételi forrását jelentse, ugyanakkor igazságos is legyen az adózói kört illetően.

A helyi adóztatás során az Önkormányzat Képviselő-testületének feladatai:

- minden évben a költségvetési koncepcióhoz kapcsolódva meg kell vizsgálni a helyi adóztatás által nyújtott bevételszerzési lehetőségeket,
- adófajtként meg kell határozni az érintett adózói kör nagyságát, a kedvezmények és mentességek rendszerét, lehetőségeit és a várható bevételeket,
- az adófajtkát összehasonlítva dönteni szükséges a bevezetendő, illetve a fenntartandó adókról, az adórendelet módosításokról,

- csak olyan adórendeletet fogadható el, amely a lakosság számára még elviselhető anyagi terhet jelent, illetve nem hat a vállalkozók működésének, fejlesztési elképzeléseinek gátjaként.

Az adóbevételek növelése érdekében a Képviselő-testületnek fokozott figyelmet kell fordítania arra, hogy:

- az adózók fizetési morálja javuljon, ennek érdekében rendszeresen tájékozódik az adóintézmények nagyságáról, a beszedésre tett intézkedésekről, illetve a szükséges adó-végrehajtási szankciók alkalmazásáról, valamint az intézkedések alapján elért eredményekről,
- az adóalanyok teljes köre adóztatásra kerüljön, ennek érdekében tájékoztatást kér az adóalanyi kör adóbejelentkezési kötelezettsége teljesítéséről, a lehetséges adóalanyok és a vonatkozó nyilvántartások egyeztetésének eredményéről,
- az adózók tájékoztatást kapjanak az adóbevételek felhasználásáról, mivel az adóforintok ismert felhasználási célja, illetve elért eredményei segítik az önkéntes befizetést (a honlapon közzé kell tenni az adóbevételek nagyságát és az adóbevételek felhasználási célját, valamint a tényleges felhasználást),
- az önkormányzati adóhatóság éljen adóeljárás törvény alapján biztosított adóellenőrzési jogával, és az adóellenőrzések eredményéről a Képviselő-testület legalább évente tájékoztatást kapjon.

Az adópolitika hatékonyságának növelése érdekében az Önkormányzat rendszeresen tájékozódik arról, hogy a településkörnyéken milyen az adópolitika, milyen adókat és milyen összegben és feltételekkel működtetnek.

4. Az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldások

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló CLXXXIX. törvény 13. §-ában foglaltak szerint a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

1. településfejlesztés, településrendezés;
2. településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);
3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;
4. egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;
5. környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsőirtás);
6. óvodai ellátás;
7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
8. gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
- 8a. szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;
9. lakás- és helyiséggazdálkodás;

10. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
11. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
12. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
13. helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
14. a kistermelők, őstermelők számára - jogszabályban meghatározott termékeik - értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
15. sport, ifjúsági ügyek;
16. nemzetiségi ügyek;
17. közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
18. helyi közösségi közlekedés biztosítása;
19. hulladékgazdálkodás;
20. távhőszolgáltatás;
21. víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

4.1. Településfejlesztés, településrendezés

A településfejlesztés és településrendezés keretét elsődlegesen a településrendezési terv és az település arculatát szabályozó rendelet határozza meg. A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 16. §. (1) pontban foglaltak szerint az önkormányzat a településszerkezeti tervet legalább 10 évente, a helyi építési szabályzatot legalább 4 évente áttekinti, ellenőrzi és dönt arról, hogy

- a) továbbra is változatlan tartalommal alkalmazza,
- b) módosítja, vagy
- c) újat készít.

Biharnagybajom szabályozási terve utoljára 2017-ben lett módosítva, elfogadva pedig 2015-ben, így legkésőbb 2021-ben felül kell vizsgálnunk azt és a jogszabályban foglaltak szerint el kell járni benne.

4.2. Településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása)

a) köztemetők kialakítása és fenntartása

Az Önkormányzat a köztemető fenntartással kapcsolatos feladatait a Hajdú-Bihar Megyei Temetkezési Vállalattal kötött közszolgáltatási szerződés alapján látatja el. A temetkezés rendjét a köztemetőről és a temetkezés rendjéről szóló 1/2014 (II. 14.) számú önkormányzati rendelet szabályozza.

Fejlesztési célok:

- az igényekhez igazodó parkolót kell kialakítani

- biztosítani kell a gyalogosok és kerékpárosok számára a biztonságos megközelítés lehetőségét
- a temetkezési terület bővítése

b) közvilágítás

Az Önkormányzat célja, hogy a települési energiaszolgáltatás minél takarékosabban valósuljon meg. Ennek érdekében folyamatban van a jelenlegi világítótestek LED-esre cserélése.

c) helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása

Az Önkormányzat a helyi közutak fenntartásával kapcsolatban a közúthálózat olyan kialakítására törekszik, melyek megfelelnek a település igényeinek és egyben településfejlesztési célok is.

A közútkezeléssel összefüggésben fontos, hogy az Önkormányzat:

- lépést tegyen annak érdekében, hogy az utak állaga ne romoljon,
- figyelemmel kísérje azokat a tényezőket, melyek az utak állapotában kárt okoznak,
- hatékony eszközöket dolgozzon ki annak érdekében, hogy egyes utakat csak az arra feljogosítottak használják.
- fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztántartására.
- gondoskodni kell az utak menti tájékoztató táblák, és egyéb forgalomszabályozó tárgyak, jelek elhelyezéséről.

Fejlesztési célok:

- Szilárdburkolatú utak építése, felújítása, melyekre célszerű lenne egy prioritást tartalmazó listát készíteni, illetve terveket készíttetni

d) közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása

A közparkok, közterületek tisztántartását jelenleg az önkormányzat látja el nagymértékben támaszkodva a közmunkaprogramban biztosított humán erőforrásra és eszközökre. A közmunkaprogram folyamatos változásai azonban mindenképp szükségessé teszik, hogy találjunk egy olyan megoldást, ami az állandóságot és a tervezhetőséget képviseli ebben a jelenleg kissé bizonytalan rendszerben.

Fejlesztési célok:

- a településfejlesztési koncepcióban megfogalmazottaknak megfelelően törekedni kell az egységes zöldfelületi rendszer kialakítására
- agyaggödrök revitalizációja
- kegyeleti parkok (felhagyott temetők) környezetének további rendezése.

e) gépjárművek parkolásának biztosítása

A parkolás szabályairól, a telken belüli gépjármű-elhelyezési kötelezettség megváltásáról, a Parkoló Alap képzéséről és felhasználásáról szóló 15/2012. (VI. 7.) számú önkormányzati rendelet szabályozza a településen történő parkolók kialakításának feltételeit.

f) Településüzemeltetéssel összefüggő egyéb fejlesztési elképzelések:

- Polgármesteri Hivatal épületének energiahatékonysági felújítása. Az energiahatékonysági felújítás keretén belül ki kell cserélni az energiapazarló,

elhasználódott nyílászárókat, illetve a nagyon rossz hatásfokkal működő gázkonvektoros fűtésrendszert.

4.3. A közterületek, valamint az Önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése

Terveink szerint a közeljövőben sem új intézményt, sem új közterületet nem kívánunk kialakítani, így előreláthatólag e feladattal további teendők nincsenek.

4.4. Egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások

Az Önkormányzat az egészségügyi szolgáltatást a következő módon biztosítja:

- fenntartja:
 - a háziorvosi ellátást (Kossuth út 3/C. és a Rákóczi út 2. szám alatti rendelőben)
 - védőnői ellátást (Rákóczi út 7. szám alatt lévő Egészségházban)
 - fogászati ellátást (Rákóczi út 7. szám alatt lévő Egészségházban)
 - ügyeleti ellátást (Püspökladány, Kossuth u. 1. sz. alatt érhető el)
- Az általános egészségügyi helyzet javítása érdekében kezdeményezi az egészségügyi, higiéniai szempontból nem megfelelő ingatlanok felkutatását, és a helyzet javítására vonatkozó programok kidolgozását, majd megvalósítását.
- A közterületeken és az önkormányzati területeken saját erőből gondoskodik a parlagfű-mentesítésről.
- Anyagi lehetőségeihez mérten támogatja, illetve bonyolítja a lakosság különböző típusú szűrővizsgálatokon való részvételét.

Az Önkormányzat az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése érdekében a következő közszolgáltatásokat biztosítja, illetve az alábbi intézkedéseket teszi a szolgáltatás színvonalának emelése érdekében:

- támogatja azokat a kezdeményezéseket, melyek az egészséges életmóddal, az egészségmegőrzéssel, az időskorúak problémájával, a hátrányos szociális helyzetbe került személyekkel kapcsolatos felvilágosító, tájékoztató, segítő tevékenységre irányulnak,
- ellenőrzi, hogy
 - a középületekben, közművelődési intézményekben dohányozni csak az arra kijelölt helyen lehessen,
 - kulturális rendezvények sorába épüljenek be a dohányzás, alkohol, drog fogyasztás ártalmaira irányuló programok.

Fejlesztési célok:

- Az egészségház kialakítására vonatkozó nyertes pályázat megvalósítása
- további pihenő- és játszó parkok kialakítása.

4.5. Környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás)

A köztisztaság és településtisztaság fenntartási közszolgáltatás biztosítása érdekében az Önkormányzat:

- kötelezően gondoskodik a kommunális hulladék elszállításáról és ártalmatlanításáról a Debreceni Hulladékgazdálkodási Nonprofit kft. által,
- biztosítja a szelektív hulladékgyűjtés lehetőségét,
- évente legalább egy alkalommal megszervezi a lomtalanítást,
- közterületeken hulladékgyűjtő edényeket biztosít, gondoskodik azok rendszeres ürítéséről,
- gondoskodik az önkormányzati közutak téli síkosság mentesítéséről és a hó eltakarításáról.

Fejlesztési célok:

- hulladékudvar kialakítása, a településen keletkező építési törmelék és zöldhulladék fogadása, majd újrahasznosítása érdekében

4.6. Óvodai ellátás

A születések számának a csökkenése az óvodai létszámban is nyomon követhető, így a 2015/2016-os nevelési évtől a korábbi 6 helyett már csak 5 csoporttal – de továbbra is két telephelyen - működik az óvoda. Az óvoda működéséhez, illetve a gyermekek sokoldalú személyiségfejlesztéséhez szükséges infrastrukturális és tárgyi feltételek adottak, a működést korábban az óvónőhiány nehezítette, de a 2017/2018-as tanévre ez is megoldódott. Az intézményben jó színvonalú szakmai munka zajlik, melyet az intézményben zajló szakmai ellenőrzések jegyzőkönyvei is igazolnak.

Fejlesztési célok:

- játzóudvar területének a növelése a Mátyás király úti óvodában, továbbá jogszabályi előírásoknak megfelelő kültéri játékok beszerzése mindkét telephelyen.

4.7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása

A köznevelési és közművelődési feladatainkat továbbra is a Szűcs Sándor ÁMK többcélú intézménnyel láttatjuk el. Az intézmény vezetésével 2018. júliusától újabb öt évre Nemes-Lajsz Juliannát bízta meg a képviselő-testület. A hatékonyabb gazdálkodás érdekében 2018. szeptemberétől az intézményhez lett átcsoportosítva a Konyha szervezeti egység, illetve az SZMSZ-be bekerült, hogy az intézmény vállalkozási tevékenységet is folytathat. A működéshez szükséges személyi, tárgyi és infrastrukturális feltételek adottak. Legutoljára a Művelődési ház épületén történtek fejlesztések elmúlt évben, ami tovább növelte az intézmény lehetőségeit és komfortfokozatát. A biharnagybajomi községi könyvtár az ÁMK keretein belül működik, a megyei könyvtárral megkötött együttműködési megállapodásban foglaltak szerint.

Fejlesztési célok:

- rendezvénytér kialakítása szabadtéri színpaddal
- helytörténeti múzeum kialakítása

4.8. Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások

A szociális törvény szerinti kötelező feladatait 2011-től önkormányzatunk társulás útján látja el. A társulás működteti a kabai központú Tamasz Szociális Alapszolgáltatási Központot. Biharnagybajomban az alábbi feladatokat látjuk el:

családsegítés, étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, gyermekjóléti szolgáltatás, bölcsőde, támogató szolgálat, szenvedélybetegek közösségi ellátása, pszichiátriai betegek közösségi ellátása.

Az Önkormányzat fontosnak tartja a szociális alapellátások biztosítását, olyan szociális háló megteremtését, mely biztonságot nyújt a település lakosságának. A szociális ellátások területén az Önkormányzat a következő feladatokat látja el:

- a Képviselő-testület évente legalább egy alkalommal – illetve központi jogszabályváltozások miatt szükség szerint – felülvizsgálja a helyi szociális ellátások rendszerét meghatározó rendeletét, valamint
- évente egy alkalommal beszámoltatja a szociális alapellátást végző intézményt tevékenységéről.
- települési munkaerő piaci- és értékrend közvetítő stratégia kialakítása: a településen mélyszegénységben élő, a munkaerőpiacról kiszorult, alacsonyan képzett lakosok felzárkóztatási lehetőségek kialakítása, mely elősegítheti a kialakult ellentétek feloldását is
- kiemelten kezeli a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat.
- pályázati keretből Biztos Kezdet Gyermekházat tart fenn, melyet a pályázat fenntartási idejének a leteltét követően a Tamasz Szociális Alapszolgáltatási Központba integrál.

Fejlesztési cél:

- *önálló foglalkoztató helyiségek kialakítása külön az idős nappali ellátottak, illetve külön a szenvedélybeteg ellátottak számára, amelyre jelenleg hatósági kötelezés is van*

4.9. Lakás- és helyiséggazdálkodás

Az Önkormányzatnak jelenleg 2 szolgálati lakás és négy üzlethelyiség képezi a tulajdonát, melyekből jelenleg az üzlethelyiségek vannak bérbe adva. Általánosságban megállapítható, hogy mindegyik lakás és üzlethelyiség felújításra szorul a gazdaságos és több esetben a biztonságos használat érdekében. Jelen állapoton mindenképp változtatni kell, annak érdekében, hogy az érintett lakások, helyiségek bérbeadásából minél több bevétel keletkezzen, illetve amennyiben többlet igény keletkezik új lakások és üzlethelyiségek kialakítására is megfelelő stratégiával kell rendelkezni.

Fejlesztési cél:

- *meglévő szolgálati lakások, üzlethelyiségek felújítása, újak kialakítása*

4.10. A területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása

Településünkön mindeztáig nem volt olyanra példa, hogy valaki tartósan hajléktalanná váljon és ezáltal kötelezettségünknek eleget kelljen tennünk. Viszont arra a közelmúltban is volt példa, hogy elemi kár miatt ideiglenesen hajléktalanná vált egy család és meg kellett

oldani az elhelyezésüket. Jelenleg nincs hajléktalanok ideiglenes elhelyezésére alkalmas önkormányzati ingatlan.

Fejlesztési cél:

- önkormányzati krízisház kialakítása

4.11. Helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás

A Képviselő-testület az épített- és természeti környezet védelme érdekében:

- áttekinti a védelmet igénylő vagy védelem alá vonandó építészeti, valamint természeti értékeket,
- szükség szerint módosítja a helyi védelemről szóló rendeletét,
- a helyi építészeti védelmet igénylő épületek esetében vizsgálja azok megóvásának lehetőségét.

Az épített környezet védelme érdekében kitűzött célok:

- a tulajdonosok segítése abban, hogy az épített környezet méltó védelmet kapjon,
- önkormányzati ingatlanok felújítása.

A természeti környezet védelme érdekében kitűzött célok:

- helyi környezetvédelmi akciók indítása, illetve csatlakozás más szerv által hirdetett környezetvédelmi programokhoz,
- a helyi környezeti értékek megismertetése, népszerűsítés, a természeti értékekben rejlő turisztikai lehetőségek feltárása és kihasználása,
- természeti értékekre felhívó jelzések, táblák készítése.

Az esetleges víz okozta problémák kezelésére Önkormányzatunk rendelkezik vízkár-elhárítási tervvel, mely a jogszabályban meghatározott időnként aktualizálásra és hatóság általi ellenőrzésre kerül. A belterületi vízrendezésre az önkormányzat vízjogi fennmaradási engedéllyel rendelkezik, mely engedélyben kötelezés is található egyes csatornaszakaszok átalakítására, illetve kiépítésére. Az Önkormányzat sikeres pályázat által az engedélyben foglalt kötelezettségeket csak részben tudta teljesíteni, így még mindig vannak olyan belterületi szakaszok, ahol hatósági kötelezés áll fenn a kivitelezésre, illetve a külterületi csatornák karbantartását, felújítását is haladéktalanul meg kell kezdeni.

Fejlesztési cél:

- a 3124/03/2009 számú vízjogi fennmaradási engedélyben található kötelezések végrehajtása pályázati úton
- külterületi csatornák karbantartása, felújítása

4.12. Honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás

A honvédelmi, polgári védelmi kötelezettségeink „nyugalmi” időszakban jellemzően a tervek aktualizálásból, gyakorlatok megtartásából áll. A katasztrófavédelemmel a kapcsolattartás folyamatos, legtöbb esetben a Polgármesteri Hivatal közbiztonsági referensén keresztül történik.

Az utóbbi időben a helyi közfoglalkoztatás szerepe hátrébb szorult, ugyanis az erősödő gazdaság jelentős mértékben elszívta erről a területről a munkaképes, többnyire szakképzett munkaerőt, így nekünk csak a megmaradt, elhelyezkedni nem tudó lakosok foglalkoztathatóságáról kellett gondoskodnunk, illetve az értékteremtő programok szinten tartásáról. Jelenleg azonban még nem ismert, hogy a koronavírus okozta gazdasági visszaesés, milyen mértékben érinti ezt a területet.

Fejlesztési cél:

- A startmunka közfoglalkoztatási mintaprogramra épülően önkormányzati cég alapítása.

4.13. Helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok

A helyi adóval és gazdaság szervezéssel kapcsolatos teendőkkel a program egyéb pontjai foglalkoznak.

Az idegenforgalom a település azon ágazata, ahol még rengeteg kiaknázatlan lehetőség van. Településünknek meg kell találnia, illetve ki kell alakítania saját arculatát, és tovább kell fejlesztenie a turisztikai vonzerejét. A turisztika azért is fontos ágazat, mert munkahelyteremtő és népességmegtartó képessége jelentős lehet. Így azontúl, hogy az Önkormányzat saját fejlesztéseket valósít meg e téren, a lakosságot is tájékoztatni és ösztönözni szükséges a különböző pályázati lehetőségek kihasználására

4.14. A kistermelők, őstermelők számára - jogszabályban meghatározott termékeik - értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétfégi árusítás lehetőségét is

A biharnagybajomi őstermelők jelenleg a piac területén árulhatják terményeiket, mely során a Testület döntése értelmében mentesülnek a helypénz megfizetése alól. A jelenleg kijelölt piacterület nem felel meg a jogszabályi előírásoknak, így folyamatban van egy új piaccsarnok és piactér kialakítása.

4.15. Sport, ifjúsági ügyek

A sportról szóló 2004. évi I. részletezi a helyi önkormányzatok feladatait, melyek különösen az alábbiak:

- a) meghatározza a helyi sportfejlesztési koncepciót, és gondoskodik annak megvalósításáról,
 - b) az a) pontban foglalt célkitűzéseivel összhangban együttműködik a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel,
 - c) fenntartja és működteti a tulajdonát képező sportlétesítményeket,
 - d) támogatja az iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlása feltételeinek megteremtését.
- (2) A települési önkormányzat az (1) bekezdésben foglaltakon kívül támogatja az iskolai sportkörök működéséhez, vagy az ezek feladatait ellátó diáksport-egyesületek feladatainak zavartalan ellátásához szükséges feltételek megteremtését.

Biharnagybajom Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 38/2011. (IV.01.) számú KT határozattal 2011. 04.01-jén fogadta el a település sportfejlesztési koncepcióját, melyben részletesen ki vannak fejtve a fejlesztési elképzelések, melyek közül leginkább anyagi okok

miatt eddig kevés valósult meg. Mindenképp szükséges a koncepció felülvizsgálata és szükség szerinti módosítása az új pályázati lehetőségek figyelembevételével.

Az ifjúsági ügyek intézésének és programoknak a színtere jelenleg az IKSZT. Annak érdekében azonban, hogy minél több településen élő fiatal meg tudjunk „szólítani”, szükséges a fiatalok szükségleteinek megismerése, majd ennek ismeretében egy ifjúsági stratégiát kell alkotni, amelyben meghatározásra kerülhetnek a közép- és hosszú távú fejlesztési elképzelések. Jelenleg ennek a dokumentumnak az elkészítése folya,a

Fejlesztési elképzelések:

- Az átdolgozott sportfejlesztési koncepcióban, illetve a megalkotott ifjúsági fejlesztési koncepcióban foglaltak szerint.

4.16. Nemzetiségi ügyek

Az Önkormányzat Képviselő-testülete hivatalán keresztül biztosítja a nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak érvényesülését. Az önkormányzat biztosítja a kisebbségek és civil szervezeteik részére a kulturális és sportlétesítmények használatát, illetve együttműködési megállapodásban rögzítette a közös feladatokat.

4.17. Közreműködés a település közbiztonságának biztosításában

Az Önkormányzat a helyi közbiztonsági feladatok ellátása, illetve színvonalának javítása érdekében:

- támogatja a közbiztonság növelését segítő programok, tájékoztatók szervezését, ilyen programok tartását kezdeményezi a rendvédelmi szerveknél,
- támogatja a polgárőrség működtetését (szorgalmazza a polgárőrszervezet aktív tevékenységét, helyet biztosít számukra, anyagilag támogatást nyújt részükre),
- felhívja a Rendőrség figyelmét a tudomására jutott, a közbiztonságot veszélyeztető körülményekre,
- a külterületek vagyonvédelmét mezőőri szolgálat fenntartásával segíti,
- térfigyelő kamerarendszert épített ki a település belterületén.
- közterületfelügyeletet működtet

5. A gazdasági program anyagi forrásainak megteremtése

Az Önkormányzat a Gazdasági Programban meghatározott célkitűzések megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében a következő feladatokat rögzíti:

- Az Önkormányzat sajátos működési bevételeinek növelési lehetőségeit meg kell keresni. Törekedni kell olyan helyi adórendszer megteremtésére, amely megfelel a helyi adópolitika elvárásainak, és hatékony eszköze az Önkormányzat saját forrásának növelésére.
- A Képviselő-testület nyomon követi a költségvetési támogatási rendszert, és az elképzeléseivel összhangba hozva igyekszik kihasználni a támogatási rendszer nyújtotta előnyöket. (A feladatok olyan formában, illetve feltételekkel történő megteremtésére törekszik, hogy a legkedvezőbb összegű támogatást kapja.)

- Az Önkormányzat áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módjait és lehetőségeit, valamint a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát. Javaslatot dolgoz ki az egyes vagyontárgyak megfelelő hasznosítására, a felesleges vagyontárgyak kihasználására (különösen a bérbeadás, a bér munka lehetőségére), valamint az egyes vagyontárgyak értékesítésére.
- A Képviselő-testület rendszeresen figyelemmel kíséri a befektetéseit, értékpapírjait, megvizsgálja a lehetséges hozamokat.
- Az Önkormányzat törekszik arra, hogy a Gazdasági Programjában meghatározott célkitűzéseket lehetőség szerint hitelfelvétel nélkül, minél több pályázati forrás bevonásával valósítsa meg.

ÖSSZEGZÉS

A 2019-2024 közötti önkormányzati időszakban a felsorolt feladatokat szem előtt tartva a következő módon kell gazdálkodni:

1. Az Önkormányzatnak maradéktalanul el kell látnia a kötelező feladatait.
2. Meg kell őrizni és törekedni kell a gazdálkodás likviditási biztonságára.
3. Meg kell teremteni a lehetőségét a folyamatos fejlesztéseknek, gazdálkodásunk, működésünk átgondolásával, szükséges változtatásaival.
4. Az elkövetkező időszakra tervezett fejlesztéseket fontossági sorrendbe kell állítani, mely során a kiindulási alap azok támogatottsága a kistérségi, regionális, országos és Uniós fejlesztési tervekben.
5. Meg kell teremteni a lehetőségét annak, hogy az önként vállalt feladataink közül minél többet ebben az időszakban is támogatni tudjunk, egyben át kell e feladatainkat tekinteni minden évben.
6. Meg kell hozni azon döntéseket, amelyek az elkövetkezendő évek költségvetéseiben lehetővé teszik a biztonságos működés és folyamatos fejlesztés lehetőségeit.

1. szilárd burkolatú utak építése a földúttal rendelkező utcákban
2. Polgármesteri Hivatal felújítása, energetikai korszerűsítése
3. köztemetőnél szilárd burkolatú parkoló építése
4. moziépület felújítása
5. szolgálati lakások felújítása
6. étterem kialakítása
7. 17 + 1 fő szállítására alkalmas busz beszerzése
8. köztemetőhöz kerékpárút építése
9. idősek otthonának építése
10. helytörténeti múzeum kialakítása
11. új piacnál üzlethelyiségek kialakítása
12. szennyvízhálózat teljes körűvé tétele
13. település parkosítása (zöldfelület rendezése)
14. „Ladánytól Ladányig” elnevezésű kerékpárút projekthez való csatlakozás

(A Gazdasági Program ezen melléklettel történő kiegészítéséről a Képviselő-testület a 62/2020. (X. 7.) számú KT határozatával döntött. A fejlesztési elképzelések prioritás szerint kerültek felsorolásra.)